УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ БОЗОРИДА ДАВЛАТ ТАРТИБГА СОЛИШ МЕХАНИЗМЛАРИНИНГ САМАРАДОРЛИГИ

АТ Халқ банк “Hard Collection” департаменти
муаммоли кредитларни қайтариш бошқармаси бошлиғи
Усмонов Анвар Нумонович

Уй-жой қурилиши бозори давлат иқтисодиётининг энг муҳим соҳаларидан бири ҳисобланади, чунки у аҳолини уй-жой билан таъминлаш ва фуқароларнинг турмуш даражасини ошириш билан бевосита боғлиқдир. Уй-жой қурилишининг ривожланиши нафақат ижтимоий соҳага, балки мамлакат иқтисодиётига ҳам таъсир кўрсатиб, турли соҳаларнинг ривожланишини рағбатлантиради. Шу муносабат билан давлат томонидан тартибга солиш уй-жой бозорининг барқарор ишлашини таъминлашда ва унинг ривожланиши учун шарт-шароитлар яратишда муҳим роль ўйнайди.

Уй-жой қурилиши бозорини давлат томонидан тартибга солиш қурилиш фаолиятини қўллаб-қувватлаш, уй-жойларнинг арзонлигини таъминлаш ва аҳоли манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган чора-тадбирлар тизимидан иборат. Бундай тартибга солишнинг самарадорлиги давлатнинг бозорни ривожлантириш ва фуқароларнинг уй-жойга бўлган эҳтиёжларини қондириш учун қулай шарт-шароитлар яратиш қобилияти билан белгиланади.

Давлат томонидан тартибга солишнинг асосий вазифаларидан бири аҳоли учун уй-жойларнинг арзонлигини оширишдан иборат. Кўчмас мулк нархи кўпинча юқорилигича қолгани сабабли, давлат қўллаб-қувватлаш дастурларини ишлаб чиқади, субсидиялар беради ва ипотека кредитларини ривожлантиришга кўмаклашади. Ушбу чора-тадбирлар

фуқароларга ўз уй-жой шароитларини яхшилаш ва ижтимоий ҳимоя даражасини ошириш имконини беради.

Давлат томонидан тартибга солиш ҳам қурилиш соҳасининг ривожланишига сезиларли таъсир кўрсатади. Қулай меъёрий-ҳуқуқий базанинг яратилиши инвестицияларни жалб этиш ва уй-жой қурилиши ҳажмини оширишга хизмат қилади. Қурилиш соҳасининг ривожланиши янги иш ўринларини яратади ва иқтисодиётнинг турдош тармоқлари фаолиятини рағбатлантиради.

Қонунчилик назорати тартибга солишнинг муҳим воситаси ҳисобланади. Давлат қурилиш стандартлари ва сифат талабларини белгилайди.

Уй-жой ва ер ресурсларидан фойдаланиш қоидалари. Бу объектлар хавфсизлигини таъминлаш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун зарур.

Бироқ, давлат томонидан тартибга солиш самарадорлигини пасайтириши мумкин бўлган омиллар мавжуд. Давлатнинг ҳаддан ташқари аралашуви маъмурий тўсиқларни келтириб чиқариши ва рақобатнинг ривожланишини чеклаши мумкин. Назоратнинг етарли эмаслиги ҳам қурилиш сифатининг пасайишига ва турли қонунбузарликларнинг юзага келишига олиб келиши мумкин.

Давлат томонидан тартибга солиш самарадорлигини ошириш учун қонунчиликни такомиллаштириш, инвестиция муҳитини яхшилаш, давлат назорати ва бозор механизмлари ўртасидаги мувозанатни таъминлаш зарур.

Шундай қилиб, давлат томонидан тартибга солиш уй-жой қурилиши бозорини ривожлантиришда муҳим роль ўйнайди. Самарали давлат сиёсати уй-жой арзонлигини ошириш, қурилиш соҳасини ривожлантириш ва аҳолининг ижтимоий-иқтисодий аҳволини яхшилашга хизмат қилади.